

KATOLIKUS KERETTANTERV

H I T T A N

tantárgy

1-12. évfolyam

HITTAN

TANTÁRGY

A hittan kerettantervet a Catechesi Tradendae (Budapest, 1980. Szent István Társulat) és az Országos Hitoktatási Bizottság által kiadott kerettanterv irányelvei alapján igyekeztünk felépíteni és életre váltani, amely követendő célként jelöli meg az alábbiakat:

„A tanításnak kerek egésznek kell lennie minden komolyságával és éltető erejével” (CT 30).
„Az anyag épsége iránti igény nem zárja ki a különböző részek egyensúlyban tartását, megfelelő elrendezését és rangsorolását.” - De „más nyelvet igényel a tanítás továbbadása az egyik embercsoport esetében, mint a másiknál” (CT 31).

Az ismeretanyag kiválasztásánál figyelemmel voltunk az Oktatási Minisztérium által kiadott Kerettanterv célkitűzéseire és a katolikus iskolák kerettantervében szereplő más tantárgyblokkok anyagmegjelölésére is, hogy a vallásismeretek kellő tapasztalati anyagot kapjanak, és az elért készségszintekre támaszkodhassanak a feldolgozás és az alkalmazás során.

A hittan tantárgy cél- és követelményrendszerét természetesen iskolatípus is meghatározza, amelyben a hitoktatás a tantárgyi rendszer szerves része kötelező óraszámmal: évi 74 órában, heti 2 órás bontásban (Ktv. 81. § (1) a), Kerettantervi rendelet 8. § (3). Az elért eredményeket érdemjeggyel minősítjük, amelyet a tanulók bizonyítványában is feltüntetünk.

Cél- és feladatrendszer

A tantárgy célkitűzéseit az Általános Katekétikai Direktórium (Budapest, 1980. SZIT) alapján terveztük meg, amely határozottan mutatja a hitoktatók feladatát. A Direktórium a következő gondolatokat hangsúlyozza:

„A keresztény életet minden életkorban és minden történelmi helyzetben Isten Igéjével világítsák meg” (D 20).

Mivel „a hitoktatás feladata, hogy segítse az embereket megvalósítani az Istennel való közösséget, a keresztény örömhírt úgy kell előadnia, hogy nyilvánvalóvá váljék: általa kerül biztonságba az emberi élet legnagyobb értéke” (D 23). „Ezért a hitoktatásnak ápolnia kell és meg kell világítania az istenszeretet növekedését és ennek az erénynek a megnyilvánulásait” (D 23). Tehát „nem elegendő, ha a hitoktatás csupán felébreszt valamilyen - jóllehet igaz - vallásos tapasztalatot: oda kell eljuttatnia az embert, hogy lassanként felfogja az isteni igazság teljességét” (D 24).

A tanévek anyagának összeállításában nem feledkeztünk meg arról, hogy „Krisztus vezeti el az embert az Atyához azzal, hogy elküldi a Szentlelket Isten népéhez.” Ezért tanításunkban mindig Krisztus áll a középpontban, hiszen „az Egyház alapja Őbenne van” és „Őbenne nyeri el minden a megújulását”. Krisztus által jutunk el az Atyához. De ez az „Atyához vezető út a Szentlélekben nyílik meg” (D 41).

Részleges célkitűzéseinket annak a zsinati tanításnak szellemében fogalmazzuk meg, amely hangsúlyozza, hogy összefüggéseket kell látnunk Isten és Krisztus misztériuma, valamint az emberi lét és az ember végső célja között, és eközben egyáltalában nem kell lekicsinyelnünk azokat a földi célokat, amelyeket egy-egy ember vagy közösség közvetlenül el akar érni Istentől kapott hivatása szerint.

A rendszeresség és folyamatosság didaktikai alapelvét követve és az életkori sajátosságokhoz igazodva egy-egy fejlődési szakasz követelményének megfelelően az alsó hat évfolyam tananyagát alapnak tekintve építkezünk.

A kisiskolás kor érzelmi – értelmi - akarati jellemzőit figyelembe véve a vallási ismereteket csupán alapozzuk, és megindítjuk a gyermeket a keresztény életgyakorlatban. Az oktatásban a gyermekek közvetlen környezetükben (család, rokonok, emberek, osztály és templomi közösség) szerzett tapasztalataira és a Világlátó (a sajátosan keresztény szemléletű környezet- és természetismeret) tantárgy ismereteire építünk.

A személyiségfejlődés következő szakaszában - figyelembe véve a közösségi élet felé fordulás, a szociális érzés és a tettekéesség tényezőinek megjelenését - a keresztény életgyakorlattal kapcsolatos problémák és megoldási lehetőségek ismeretkörét bővítjük és mélyítjük. Figyelembe vesszük, hogy ezek a gyermekek már képesek akarati életükben a jó és a rossz differenciáltabb szemléletére és ennek alapján gyakorlatuk formálására. Nevelésükben az önnevelés és a lelkiismeret-formálás feladatának fontosságát is hangsúlyozzuk.

A serdülőkorúak adottságait figyelembe véve e korosztály tagjainak korábbi ismereteit hatékonyan bővítjük, és hangsúlyozzuk az ifjúkorban tudatosan vállalt katolikus életszemlélet és gyakorlat fontosságát.

A tanterv követelményrendszere az elmélet és a keresztény élet összhangjának fontosságát hangsúlyozza. A tanulóktól elvárjuk, hogy minden életszakaszban - az életszakasz sajátosságainak megfelelően - szavakban és cselekedetekben tegyenek tanúságot Krisztus mellett.

A tanterv megvalósításhoz módszertani szempontból az Általános Direktórium útmutatásait a legfontosabb módszertani alapelv: „A jó emberi és keresztény kvalitások sokkal termékenyebbé teszik a katekézist, mint bármelyik módszer” (D 71).

A hitoktatónak „mindig az írott vagy hagyományozott kinyilatkoztatást és az egyházi tanítást kell szem előtt tartania. Ezen kívül, bármelyik részletről is legyen szó, a katekétának pontosan kell tudnia, hogy az éppen tárgyalt anyagnak hogyan áll középpontjában Krisztus misztériuma; hogyan tanít ebben a részletkérdésben az egyház, hogyan ünnepli ezt a liturgiában, és hogyan valósítja meg hívei életének gyakorlatában” (D 45).

A „katekézis anyaga egészének Szentháromság-központúnak kell lennie” (D 41).

A katekézis történhet deduktív és induktív módszerrel: vagy az isteni világból indul ki, és eljut az emberig; vagy az emberi világból (bibliai események, liturgikus történések, az egyház és a mindennapi élet eseményei) indul ki, és eljut az isteni világhoz.

„Olyan pedagógiai módszert kell kiválasztani, amely megfelel a hitoktatásban részt vevők közösségi körülményeinek” (D 46).

„Minden emberi tanítás első követelménye, hogy lehetővé tegye és felébressze a belső tevékenységet abban, akire irányul. A katekézissel tehát a hit belső aktusát kell felébreszteni” (D 75).

A modern pedagógiai eszközök és a tanítás-technológiai ismeretek nagy segítséget nyújtanak az ismeretek elsajátításához és mélyebb, tartósabb megszilárdításához. Egyben segítséget nyújtanak az alkalmazásnál is. Így használható a foglalkozásokon az audiovizuális eszközöknek széles skálája, a rajz, a kép-meditáció a dramatizálás megoldásaival együtt.

Az ellenőrzési és értékelési alapelvek megvalósításában a didaktika nyújtotta Értékelésünkben figyelembe kell vennünk, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető és értékelhető. A hitbeli fejlődés foka, mértéke, annak őszintesége a kegyelem kérdése és Isten ítéletére tartozik. Alapszabályunk, hogy értékelésünk mindig nevelő szándékú legyen. Érdemjegyekkel büntetni igen veszélyes és a személyiség fejlődése szempontjából nagyon káros.

Évfolyamonkénti témakörök

1. évfolyam (7 évesek)

ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK

(keresztény környezetismeret)

2. évfolyam (8 évesek)

JÉZUS HÍV

(Jézus élete)

3. évfolyam (9 évesek)

TALÁLKOZÁS JÉZUSSAL

(felkészülés az elsőáldozásra)

4. évfolyam (10 évesek)

NÉPEM VAGYTOK – MONDJA AZ ÚR

(erkölcstani ismeretek)

5. évfolyam (11 évesek)

AZ ÉLET ISTEN NÉPÉNEK KÖZÖSSÉGÉBEN

(a liturgikus közösség)

6. évfolyam (12 évesek)

EGYHÁZUNK

(kép az egyházzól)

7. évfolyam (13 évesek)

AZ ÓSZÖVETSÉGI ÜDVTÖRTÉNET

(ószövetségi bevezető és exegézis)

8. évfolyam (14 évesek)

AZ ÚJSZÖVETSÉGI ÜDVTÖRTÉNET KEZDETE

(újszövetségi bevezető és exegézis)

9. évfolyam (15 évesek)

AZ EGYHÁZ TÖRTÉNELME MINT ÜDVTÖRTÉNET

(az egyháztörténelem és exegézise)

10. évfolyam (16 évesek)

AZ ÜDVTÖRTÉNET MISZTÉRIUMAI A LITURGIÁBAN

(liturgika-dogmatika)

11. évfolyam (17 évesek)

AZ ÜDVTÖRTÉNET ERKÖLCSI TANULSÁGAI

(erkölcssteológia)

12. évfolyam (18 évesek)

AZ ÜDVTÖRTÉNET ALAPJAI AZ ÉSZ FÉNYÉBEN

(az üdvtörténet apológiája)

ÉVFOLYAMONKÉNTI TÉMAKÖRÖK

1. évfolyam

Isten gyermekei vagyunk

/keresztény környezetismeret/

Heti 2 óra, évi 74 óra

Csatlakozva a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő „Világlátó” elnevezésű komplex tárgyhoz, a „keresztény környezetismeret” koncepcióban gondolkodunk. Gyermekeink mentális állapotához és élethelyzetéhez igazodva teljes egészét kívánunk nyújtani: rálátást hitünk alapjára és lényegére, Isten atyaságára, Jézus Krisztushoz való kapcsolódásunkra és az Egyházban való életünkre. - Szándékunk szerint eme alapvetés alkalmas kell, legyen arra, hogy a további évfolyamok ide visszanyúlva bonthassák ki, részletezhessék és mélyíthessék el a hitbeli ismereteket és az élő kapcsolatokat.

Cél- és feladatrendszer

A foglalkozások segítsenek feldolgozni a gyermekek mindennapi tapasztalatait, élményeit. A fogalmi jellegű feldolgozást érzelmi megközelítéssel is ki kell egészítenünk.

a.) Oktatási cél: Ismerkedjenek meg a gyermekek a történeti Jézus életének főbb eseményeivel. Ismerjék meg Jézus Krisztust, mint az Atya küldöttét (kapcsolódva a karácsonyi és a húsvéti ünnepkörhöz).

Ismerjék meg a jézusi tanítás sarkalatos elemeit néhány evangéliumi példabeszéd feldolgozásának tükrében. Váljanak számukra ismerőssé, érthetővé a vallási jelek, főbb szimbólumok; ismerkedjenek az egyházi élet személyeivel, eseményeivel és kellékeivel.

b.) Nevelési cél: Közös élmények, cselekvések kapcsán az osztályközösség tagjai erősödjenek összetartozásukban. Közös áhítatélmények révén váljanak képessé személyes imádságra, de gyakorolják a közösségben végzett ima kötött, fegyelmezett formáit is. Jézus tanításának ismeretében tudatosan reflektáljanak személyes életük eseményeire, feladataira.

c.) Módszertani alapelvek és javaslatok:

Az első évben beiskolázott gyermekeket csak rövid időre köti le az alapvetően fogalmi gondolkodásra épülő ismeretszerzés: ebben az évfolyamban különösen fontos tehát a személyiség sokoldalúságát tekintve vevő, komplex módszerek alkalmazása. A jó hittanóra később sem törekedhet elsősorban ismeretközlésre és az ismeretek ellenőrzésére: a hitbe, a keresztény életbe kell bevezetni, belegyökereztetni a gyermekeket.

Az anyag feldolgozásánál alkalmazzuk: az érzelmileg motivált, személyes jellegű beszélgetéseket; megfigyelések végeztetését; értékelések és ítéletalkotások ütköztetését; a dramatizálást; az élményrajzokat; az énekes-mozgásos és zenés gyakorlatokat; a rendszerezés, összefoglalás és értékelés rejtvénytyszerű és játékosan tesztelő feladatait; az áhítat perceinek képelmékedésekkel s egyéb ihletett megoldásokkal történő motiválását.

Szükséges taneszközök: tankönyv, füzet

Tanári segédletek:

Gyurkovics - Eisenbart: Isten gyermekei vagyunk /módszertani segédanyag/ Jel 1996

Szemléltető képek Jézus életének legfőbb eseményeiről.

A) Témakörök

1. témakör

Világunk, embertársaink

Ismerkedünk (tervek, feladatok).

Ismerkedünk (kapcsolatteremtő játékok).

Ismerkedünk (bemutatjuk családjainkat).

Ismerkedünk (megosztjuk eddigi életünk élményeit).

Beszélgetünk környező világunkról, amelyet Istentől kaptunk.

Az élővilágról beszélgetünk (Isten az élet ura).

A ránk bízott világról társalgunk (környezetvédelem).

Az emberiségről - nemekről, emberfajtákról - beszélgetünk (testvérek vagyunk!).

Részösszefoglalásként bemutatjuk a teremtő Istent.

A családi életre figyelünk (kinek mi a szerepe, feladata; szeretet, egymás segítése; családi ima).

A családi életre figyelünk (konfliktusok és feloldásuk: kiengesztelődés).

Felidézzük a családi ünnepeket (megajándékozunk egymást).

A családi vendégeskedésekről (vendégszeretetről, a javak megosztásáról) beszélgetünk.

Templomba megy a család.

Kilépünk a családból: a szomszédokra, az utca embereire gondolunk. (a bizalom, az óvatosság, a megítélés kérdései).

A betegekről és az öregekről (a másság elfogadásáról) beszélgetünk.

Felidézzük az élet örömteli és szomorú pillanatait (Halottak napja kapcsán: a halál problémáját is érintjük).

A gyermekek együttlétlétének örömeiről, szabályairól beszélgetünk.

A gyermekek egymás közti konfliktusairól és a konfliktusok feloldásáról beszélgetünk.

Részösszefoglalóként arra gondolunk, hogy embertársak között élünk.

2. témakör

Isten Fia emberré lett

Advent: az angyali üdvözlés (Isten megajándékoz minket);

Mikulás-óra (megajándékozunk egymást);

Mária és József várja a gyermeket: várakozás, felkészülés;

Előkészület a karácsonyi történet dramatizálására;

További előkészületek: ajándékkészítés;

Ünnepi karácsonyi óra;

A napkeleti bölcsek látogatása (Jézus minden emberhez jön);

Összefoglaló óra a karácsonyi ünnepekről;

3. témakör

Isten Fia köztünk élt

Jézus a világ elé lép (tanítványok választása, a tanítványok életmódja);

Jézus az Atya szeretetéről tanít (a tékozló fiú története);

A tékozló fiú története: elmélyítés, dramatizálás;

Jézus az emberszeretetről tanít (az irgalmas szamaritánus);

Az irgalmas szamaritánus története: elmélyítés, dramatizálás;

Jézus részt vesz az emberek életében (a kánai menyegző, a kenyérszaporítás);

Jézus segít barátain (a vihar lecsendesítése);

Jézus segít a betegeken és szomorkodókon (csodás gyógyítások);

Jézus azt akarja, hogy boldogok legyünk;

Összefoglaló: a köztünk élő Istenember;

Ráhangelődés a szenvedéstörténetre: Jézus ellenségei;
A rossz, a bűn az emberek életében;
Bevonulás Jeruzsálembe és az utolsó vacsora;
Jézus szenvedett értünk és meghalt a kereszten;
Jézus feltámadása: ünnepi húsvéti óra;
Jézus feltámadása után találkozik övéivel;
mi is találkozhatunk Vele: embertársainkban;
mi is találkozhatunk Vele: az eucharishtiában;
mi is találkozhatunk Vele: Igéjében (a Szentírásról);
A Lélek pünkösdi eljövetele: ünnepi pünkösdi óra;
Részösszefoglaló a húsvéti ünnepekörből;

4. témakör

Isten népe

Isten családjának tagjai leszünk: a keresztelezés;

A keresztelezskor meghívót kapunk Isten országába;

Jézus pásztorokra bízta népét: papok, püspökök, pápa;

Isten népének ünnepi együttléte: a szentmise;

Mindennapjaink megszentelése: imamódok, imaformák (keresztvetés, Miatyánk);

Jézus anyát is adott nekünk: Mária (Üdvözlégy.);

Élet az egyházközségben;

Részösszefoglalás az Egyházzól (más keresztény felekezetekre való kitekintés az ökumené szellemében);

Összefoglaló az ünnepekről, ünnepekörökről (az egyházi év);

Csapatversenyek, tesztek az év folyamán tanultakból;

Rajzaink, munkáink összegyűjtése, rendezése kapcsán emlékezünk az év folyamán tanultakra;

Ünnepi hálaadó óra (kitekintés a nyári szünidőre);

B) Alapkövetelmények

Legyen a gyermeknek élményszerű fogalma Istenről, mint gondviselő Atyáról, s ezt tudja is kifejezésre juttatni a maga értelmi-érzelmi szintjén. Ismerje és tudja elmondani Jézus életének főbb eseményeit kisebb segítséggel. Válgék tudatossá a gyermekben, hogy Jézus az Atya küldötte. Ismerje a karácsony, húsvét, pünkösöd ünnepeinek tartalmát. Ismerje és értse a legelemibb vallási jeleket, szimbólumokat. Ismerje és szeresse az egyházat, mint Isten népét, a Jézus Krisztusban hívők nagy családját, amelynek látható feje a római pápa. Ismerje a templom főbb liturgikus tárgyait, s tudjon a templomban megfelelő módon viselkedni, illetve a közös liturgiában részt venni. Tudja az alapvető imádságokat, az egyszerűbb egyházi énekeket.

Ellenőrzése, értékelés, minősítés

Kérdésfeltevéssel, beszélgetéssel ellenőrizzük, hogy az órán elmondottakat mennyire értették meg, illetve tették magukévá a gyermekek. Rendszeresen ellenőrizzük a tanulók füzeteiben végzett tanulói tevékenységet.

A helyes válaszokat, jó meglátásokat részesítjük dicséretben: ez serkenti a gyermekeket igyekezetükben. A hibás feleletet azonnal javítjuk, de sohasem elmarasztaló módon, hanem nagy szeretettel, tapintattal. Az értékelés változatos módon történik: szóbeli dicséret, jó pont, a jutalmazás különböző formái: szentkép, csillag, elismerő kézfogás, stb. Első osztályban nincs osztályzás, a „megfelelt”, „jól megfelelt” minősítést alkalmazzuk.

Ajánlott tankönyv:

Gyurkovics- Eisenbarth: Isten gyermekei vagyunk

Ajánlott irodalom

Eva Petrik: Gyermekeimmel (OMC, 1979)

Heinz Manfred Schulz: Mit csinál a Jóisten egész nap? (OMC, 1980)

Hilda Laible: Az első évek (OMC, 1971)

Lene Mayer Skumanz: Jakab és Katalin (Herder, 1994)

Lene Mayer Skumanz: Wenn du meinst, lieber Gott (St. Gabriel, 1987)

Marielene Leist: Erste Erfahrungen mit Gott (Herder, 1981)

Monika Nemetschek: Isten a gyermek életében (OMC, 1979)

2. évfolyam

Jézus hív

Heti 2 óra, évi 74 óra

A második évfolyamos gyerekek már többnyire rendelkeznek az aetas discretionis adta tudással. Ez annyit jelent, hogy 8 éves korában a gyermek már meg tudja különböztetni a jót a rossztól, és kialakítható benne - természetesen megfelelő neveléssel - a helyes lelkiismeret. A keresztény gyermeknevelés szerint ebben a korban tudatosodik a bűn, a bűnbánat, a lelkiismeret fogalma. Ha lelkiismeretét helyesen formáljuk, a következő életkori szakasz, a kiskamaszkor különösebb problémát nem jelent. Nem lesz szükség korrekcióra, azaz a helytelen büntudat vagy a rosszul értelmezett lelkiismeret átalakítására.

A Jézus hív c. hittankönyv a 2. évfolyamba járó gyermekek számára készült. E tankönyvből a gyermek megismerheti Jézust, megtanulhatja a hitvallást és a főbb imádságokat.

Cél- és feladatrendszer

a.) Oktatási cél: a 2. évfolyamban a gyermekeknek meg kell ismerniük az őket hívó Jézus életének és tanításának főbb mozzanatait az evangéliumok alapján. Emellett meg kell tanulniuk a Miatyánkot, az Üdvözlégyet, a Hiszekegyet (elemeiben), a szentmise főbb részeit és ismerniük kell a keresztség szentségét.

b.) Nevelési cél: Segíteni kell a gyermeket annak felismerésében, hogy Jézus az ő barátja, aki hívja, szereti és tanítja őt. Készségessé kell tenni a gyermeket a Jézussal való szentségi találkozásra.

c.) Módszertani javaslatok: a Tanári kézikönyv tartalmazza a 2. év anyagával kapcsolatos segítséget a hitoktató számára. Az óravázlatokban kitérünk az imádságokra, énekekre. Az elsajátítás megkönnyítésére és az életkori sajátosságokat figyelembe véve játékos, mozgásos, kreatív elemeket építünk be a foglalkozásokba. - Alkalmazott szemléltető módszerek: rajzos magyarázó; poster-kép; diavetítés; flanel tábla. Az elmélyítéshez javasoljuk a bábozást és a dramatizálást.

Szükséges taneszközök: tankönyv, füzet

Tanári segédletek: szemléltető képek Jézus nyilvános működésének főbb eseményeiről.

A) Témakörök

1. témakör

Jézus követésre hív

Az első tanítványok meghívása (Mk 1,16-20); te is Jézushoz tartozol, téged is hív;

Jézus és a gyermekek (Mk 10,13-16); Jézusnak te mindig fontos vagy: meg akar áldani, vár a templomban;

Lévi, a vámos meghívása (Mk 2,13-17 vagy Lk 5,27-32); Jézus mindenkit hív (ne ítélj el a másikat, hanem segíts neki jobbra válni; kövesd Jézust);

A gazdag ifjú találkozása Jézussal (Mk 10,17-22); jó gyerek vagy; - mi az, ami még elválaszt Jézustól? (gumimaci);

2. témakör

Örömré hív

A kánai menyegző (Jn 2,1-11); Jézus megmutatja isteni hatalmát (Isten és ember);

A csodálatos kenyérszaporítás; a szentmise felajánlási része (Jn 6,1-15);

Összefoglaló ismétlés a meghívásokról;

Jézus imádkozni tanít (Mt 6,7-9; Mt 6,9-16); akit szerettek, azzal jó beszélgetni;

3. témakör

A mennyei Atyához hív

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved. (Abba - mennyország - szenteltessék meg);

Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod (ki kell nyitni szívedet!);

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma... (mi az, ami igazán fontos? - mindennapi kenyér - szentáldozás);

Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is. (ne légy haragtartó - Mt. 6,14-16);

Mindenszentek - halottak napja (liturgikus óra);

Összefoglaló ismétlés - Jézus imádkozni tanít;

Számonkérés - feladatlap;

Péter vallomása (Mt. 16,13); Jézus az Isten Fia, aki értünk emberré lett;

4. témakör

Jézus testvérként hív

Jézus születésére várva. (régóta fogva békülésre vár az ember Istennel);

Az angyali üdvözlés (Lk 1,26-38); Mária IGEN-t mond; te is kapsz Istentől feladatot; Ő a te igenedre is vár;

Mária látogatása Erzsébetnél (Lk 1,39-57); a megosztott öröm - nagyobb öröm, sietve segíteni - a Magnificat;

Várakozásunk - advent (örömteli készülődés - adventi koszorú - feladat);

Szent Miklós - a szent élete (az ajándékozó, osztó szeretet példaképe);

Szent József - Mária segítőtje - a családok védőszentje; szeretet a családban (a 4. és 9. parancsolat); úton Betlehem felé - a szálláskeresés (Lk 2,1-7); te is készítsd szívedet a Kisjézusnak;

Készülődés Jézus születésének megünneplésére; a legfontosabb a szeretet (mi kell egy kisbabának?);

Jézus születése és első látogatói - a pásztorok;

Karácsonyi készülődés, szívmengetés;

Jézus bemutatása a templomban (Lk 2,22-35); a közösségnek bemutatják a Gyermeket - Simeon és Anna vágyakozása;

A napkeleti bölcsek látogatása (Mt. 2,1-12);

Jézus az egész világ Megváltója - az Egyház egyetemes (katolikus) jellege;

Ismétlő összefoglalás - Jézus születése;

Tudáspróba;

A názáreti otthon (Lk 2,39-41); növekszik bölcsességben és kedvességben. ; neked is ezt kell tenned!

A 12 éves Jézus a templomban (Lk 2,41-52); számára Isten ügye a legfontosabb, de engedelmes is!;

Jézus ma is köztünk van szavával; a szentmise igeliturgia része;

5. témakör

Példájával hív

Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17); mindenben vállalta emberi természetét; a Szentháromság; egy Istenben három személy;

Jézus elvonul a pusztába; ima, böjt, kísértés; neked is szükség van csendre, önfegyelemre; küzdeni kell a kísértés ellen;

„ez az én szeretett Fiam, Őt hallgassátok” (visszacsatoló ismétlés);

A nagyböjt - elcsendesedésünk ideje; a hamvazószerda jelentése (böjt, változások a liturgiában, jó feltételeink);

Nem mindenkinek tetszik Jézus tanítása (Lk 11,37-40; 53-54); az ember belseje a lényeg, nem a külső;

Bevonulás Jeruzsálembe (az évnek megfelelő A, B vagy C év szerinti evangélium alapján);

Jézus, a béke királya; a kereskedők kiűzése a templomból (Jn 2,13-16); emészt a házadért való buzgalom (ismered a templomod?);

Az utolsó vacsora; lábmosás - Jézus az egymás iránti alázatos szeretetre tanít;

Jézus imádkozik az emberekért; (Jn 17,8-9; 15-19; 17,20-21); az oltáriszentség elrendelése (Mk 14,22-25); ez ismétlődik ma is a szentmisében;

Jézus elfogása, pere (Mk 14,32-43); most is gyógyít; te is tarts ki Jézus mellett (virrassz);

Jézus a kereszten - János és Mária (Jn 19,25-27); Mária a mi Anyánk is;

Keresztút - a szeretet útja (összefoglaló liturgikus foglalkozás);

6. témakör

Közösségbe hív

Jézus feltámadt (Jn 20,1-10); a tanítványok öröme, a mi örömünk;

Nevén szólítja Mária Magdolnát (Jn 20,11-18); láss, ne csak nézz! - a bűn elhomályosítja a látást;

Az emmauszi tanítványok (Lk 24,13-35); az Írásokat magyarázza, megtöri a kenyeret (ma is! szentmise!);

Tamás apostol hitetlensége (Jn 20,19-29); boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.

Jézus a Tibériás tavánál (Jn 21,1-14); a feltámadt Jézus békét, szeretetet hoz - ez az új élet;

Jézus búcsúzik (Jn 21,15-17); Péterre bízta az Egyházat, a tanítványok közösségét;

Az Egyház ma (ismétlés; a te egyházközsége);

A tanítványok közössége Jézus mennybemenetele után; imádság, öröm, közösség (Lk 24,50-53 és ApCsel 1,12-14);

A Mária-tisztelet (május hónapban égi édesanyánkat is köszöntjük)

7. témakör

Tanúságtételre hív

Az első Pünkösöd - a Szentlélek eljövetele; Péter példát mutat a bátor tanúságtételből;

A Szentlélek ajándéka bennünk; az ajándékok és gyümölcseik;

Összefoglalás: az Egyház indulása;

Imádságok ismétlése (Hiszekegy, Üdvözlégy, Miatyánk);

A szentmise részei - ismétlés az eddig tanultak alapján;

Év végi értékelés;

B) Alapkövetelmények

Ismerje a tanuló Jézus nyilvános működésének főbb eseményeit. Tudjon elmondani egy-egy evangéliumi történetet. Ismerje Jézus megváltói szerepét, tevékenységét. Ismerje a keresztség szentségét. Ismerje a szentmise fő részeit.

Ellenőrzése, értékelés, minősítés

Folyamatosan számon kérjük az órán hallott és feldolgozott evangéliumi történetet vagy tanítást. Kérdésekkel, beszélgetéssel ellenőrizzük, mennyire értették meg, illetve sajátították el tanulóink Jézus tanítását. Értékelésünket dicsérettel, jutalmazással és osztályzattal fejezzük ki. A helytelen vagy pontatlan feleletet javítjuk, pontosítjuk.

Ajánlott tankönyv

Jézus hív (Szent István Társulat)

Elsőáldozók könyve (Szent István Társulat)

Ajánlott irodalom

100 eljárás mód a ker. csoportmunkához (Prugg)

Fredi Ehrat, Felix Mattmüller-Frick: A nehezen kezelhető gyermekek (Gondolat, 1991)

Házi színpad sorozat (Unió Kiadó)

Hogyan tartsunk gyermekbiblia-órát? (Ref. Zsin. Ir.)

Ross Campbell: Életre szóló ajándék (Harmat, 1991)

Teleki Béla: Az ünneplés művészete (Forrás, Debrecen)

Teleki Béla: Kisiskolás a családban (Szent Gellért, 1992)

3. évfolyam

Találkozás Jézussal

Heti 2 óra, évi 74 óra

Általában a harmadik évfolyamban készítjük fel a gyermekeket a kiengesztelődés szentségére és az elsőáldozásra. - A „Találkozás Jézussal” című tankönyv segítségével a gyermek rácsodálkozik Jézus tetteire, találkozásaira és példabeszédeire. Felismeri, hogyan kell megfigyelni a csodákat, hogyan kell találkozni Istennel és emberekkel, és megtanulja, hogyan kell gyakorlatban értelmezni a példabeszédeket.

A tankönyv figyelembe veszi a gyermek magyar nyelv és irodalmi tudását, környezetismeretét, rajzkészségét, az énekeknél pedig a kornak megfelelő hangfekvéseket. A 3. évfolyamos tananyag az 1. és 2. évfolyamos anyagra épül, azokat mintegy körkörösén bővíti. A gyermek tudásszintjét vertikálisan és horizontálisan fejleszti.

Cél- és feladatrendszer

a.) Oktatási cél: A 3. évfolyamban a gyermeknek ismernie kell Jézus életét, legfontosabb tanításait, el kell sajátítania a bűnbánat szentségével, illetve az oltáriszentséggel kapcsolatos

tudnivalókat, és tudnia kell a tízparancsolatot és Jézus új parancsolatát. - Harmadikos korban a gyerekek számára feltétlenül biztosítani kell az Újszövetségi Szentírás használatát és az órákon mintegy bele kell nőniük a Szentírás rendszeres olvasásába.

b.) Nevelési cél: A gyermeket hozzá kell segíteni ahhoz a felismeréshez, hogy a Jézust követő ember válasza Isten szeretetére a Krisztus tanítása szerinti élet és a vele való találkozás az Eucharisziában. A gyermek tárgyi tudásának építésével egy időben lelki fejlődését is segítenünk kell, hogy a harmadik év végére minél felkészültebb lehessen az Eucharisztia tudatos vételére. Imaéletének formálásában arra kell törekednünk, hogy a saját korának megfelelő szinten értse és érezze az ima fontosságát. Segítenünk kell őt abban, hogy szintjének megfelelően tudatosan válaszoljon Jézus szeretetére, törekedjen a jóra.

Szükséges taneszközök: tankönyv, füzet, Biblia

Tanári segédletek: szemléltető képek Jézus tanításáról, példabeszédeiről, életének főbb eseményeiről.

A) Témakörök

1. témakör

A találkozás - öröm

Év eleje - találkozásunk öröme;

Jézussal találkozni öröm; Mária, Simeon, bölcsek (ismétlésként);

A tanítványok öröme; a halászok és Máté meghívása (ismétlés);

Találkozni öröm, de nem mindenki örül; a gazdag ifjú (ismétlés); Zakeus (Lk 19,2-10);

2. témakör

A találkozás - változás

A bűnös asszony Simon farizeus házában (Lk 7,26-50); menj, és többé ne vétkezzél!

Bartimeus meggyógyítása (Mk 10,46-52); akar Jézussal találkozni és aztán mindenhova követi; neked is ezt kell tenned!

Mária-tisztelet - rózsafüzér - liturgikus foglalkozás;

Jézussal találkozni - az örök élet ígérete - Nikodémus (Jn 3,1-21); Isten a Fiát küldte, hogy aki hisz benne, örökké éljen;

A samariai asszony (Jn 4,7-26); Jézus az örök élet forrása;

Péter vallomása (Jn 6,48-71); kihez mennénk; az örök élet igéi Nálad vannak! szentáldozásra készülünk;

Mindenszentek, halottak napja - liturgikus foglalkozás;

3. témakör

A találkozás - kapcsolat

Példabeszéd a szőlőtőről (Jn 15,1-11); ne engedd magad levágni a szőlőtőről!

Jézus: a jó Pásztor (Jn 10,11-21); terel, véd, gondoskodik, szeret;

Jézus: a kapu (Jn 10,7-10); meditáció a kapuról;

Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet (Jn 14,6); senki sem juthat az Atyához, csak én általam - mondja az Úr;

Jézus a gondviselésről tanít (Lk 12,22 és Mt 10,29); a mennyei Atya tudja, hogy sok mindenre szükségünk van;

Példabeszéd a tékozló fiúról (Lk 15,11-32); Isten mindig megbocsát; (első beszélgetés a szentgyónásról - kiengesztelődés);

Adventi készüllet - bűnbánati idő;

Isten annyira szeretett minket, hogy Fiát küldte közénk; ismétlő jelleggel a karácsonyi idő eseményei; Karácsonyi óra;

4. témakör

A találkozás - növekedés a bölcsességben

Példabeszéd a sziklára épült házról (Lk 6,46-49); életünk alapja az Istenről szóló tanítás;

A talentumokról szóló példabeszéd (Mt 25,14-30); az Istentől kapott ajándékokat neked is hasznosítanod kell;

A szűk kapu, keskeny út (Mt 7,13-14); tarts ki akkor is Jézus mellett, ha környezeted másfelé vinne;

Jézus megtanít arra, hogy ki ad többet (Mk 12,41-44); nem az a fontos, hogy mennyit adsz, hanem ahogyan adod;

Jézus lecsendesíti a vihart (Mk 4,35-41); minden helyzetben meg kell őriznünk Jézusba vetett hitünket;

A csodálatos halfogás (Lk 5,1-11); Jézus bizalmat vár;

A bénát Jézus elé viszik barátai (Lk 5,17-26); a tetőbontó szeretet - szeretet és közös hit barátainkkal együtt;

Jézus meggyógyítja a tíz leprást (Lk 17,11-19); fontos a hála és a köszönet;

A magvetőről szóló példabeszéd (Lk 8,4-15); az Istenről szóló tanítást úgy kell hallgatni, hogy a mi szívünk is jó föld legyen;

Látogatóban Máriánál és Mártánál (Lk 10,38-42); fontos a munka is, de Jézus tanítása még fontosabb;

Ki tartozik igazán Jézushoz? (Lk 8,19-21); te is, ha a mennyei Atya akaratát teljesíted;

A farizeus és a vámos imádsága (Lk 18,9-14); ne légy öntelt; hibáidat Istennek megvallani nem gyengeség!

A nagybőjt kezdete - liturgikus foglalkozás; csendesedni, befelé fordulni, jobban Jézusra figyelni;

Az irgalmas szamaritánus (Lk 10,25-37); döntéseidben a szeretet legyen az első szempont;

Jézus az igazi szeretetre tanít (Lk 6,27-36); azt is szeretni kell, aki nem kedves hozzánk;

Jézus megbocsátásra tanít (Mt 18,21-22); mindig meg kell bocsátani (Miatyánk!);

Mit kell tennem, hogy Jézus barátja legyek? (Mt 25,31-46); mindenkiben vedd észre Jézust!

5. témakör

A találkozás - szeretetből vállalt áldozat

Virágvasárnaptól Nagycsütörtökig (ismétlés); ezt cselekedjétek az én emlékezetemre (Lk 22,19-23);

A húsvéti szent három nap eseményei; nevek, jelentések, szokások;

A keresztút, mint a találkozások útja a feltámadás fényében; elmélkedés;

Krisztus feltámadt, alleluja! találkozások (miből ismerik fel Jézust?, és te hogyan találkozol vele?)

6. témakör

A találkozás - megváltás

Mitől vált meg minket Jézus? (a bűn, mint Isten szeretetének visszautasítása)

A főparancs (Mt 22,34-40); szeresd Istent és felebarátodat!

A Tízparancsolat; az I-III. parancsolat; számodra is Isten legyen a legfontosabb!

A IV-VI. parancsolat; a család, a felebarát és önmagam helyes szeretete;

A VII-X. parancsolat; keresztény magatartás a közösségben;

A bűnbánat - a kiengesztelődés szentsége; Jézus nem ítél el (Jn 8,1-11); hatalmat ad az apostoloknak a bűnbocsánatra (Jn 20,19-23); felkészülés az első szentgyónásra; lelkiismeretvizsgálat a parancsolatok alapján a szeretet szemszögéből;

7. témakör

A találkozás - élet

Jézus az élet kenyere Jn 6,48-51, 53-59

Aki engem eszik, énáltalam él. közvetlen felkészülés az első szentáldozásra;

8. témakör

A találkozás - küldetés

Az első keresztyények élete;

Te is vegyél tudatosan részt a keresztyény közösség életében!

B) Alapkövetelmények

Ismerje a tanuló Jézus életének legfontosabb eseményeit és tanítását. Sajátítsa el a bűnbocsánat szentségével és az Oltáriszentséggel kapcsolatos tudnivalókat. Tudja fejből a tízparancsolatot. Ismerje a négy evangélium szerzőjét, az evangéliumok sorrendjét. Tudjon fejből idézni legalább 20 evangéliumi részből egy-egy verset. Ismerje Jézus új parancsát.

Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Kérdésekkel és megbeszéléssel ellenőrizzük, mennyire értették meg, illetve tették magukévá az órán elhangzott tanítást. A füzetvezetést, házi feladatokat is rendszeresen ellenőrizzük.

A helyes válaszokat, az órai aktivitást, jó meglátásokat dicséretben részesítjük, jutalmazzuk.

A hibát a szeretettel és nagy tapintattal javítjuk.

Az értékelés változatos módon történik: szóbeli feleletek, rajzok, memoriterek, szorgalmi feladatok jutalmazása, illetve osztályzattal történő minősítése.

Az első áldozáshoz szükséges vizsgakérdéseket a tanév során folyamatosan magyarázzuk, tanítjuk és ellenőrizzük.

Ajánlott tankönyv:

Találkozás Jézussal (Szent István Társulat)

Elsőáldozók könyve (Szent István Társulat)

Ajánlott irodalom

100 eljárás mód a keresztyény csoportmunkához (Prugg)

A Katolikus Egyház Katekizmusa (Szent István Társulat)

Fredi Ehrat, Felix Mattmüller-Frick: A nehezen kezelhető gyermekek (Gondolat, 1991)

Gál Ferenc: Beszélgetések az evangéliumról (Szent István Társulat)

Házi színpad sorozat (Unió Kiadó)

Herbert Haag: Bibliai Lexikon (Szent István Társulat)

Hogyan tartsunk gyermekbiblia-órát? (Ref. Zsin. Ir.)

Kézikönyv a Bibliához (Lilliput)

Mérei F. - V. Binét Á.: Gyermeklélektan (Gondolat)

Puskely Mária: Bibliai tájakon (Szent István Társulat)

Ross Campbell: Életre szóló ajándék (Harmat, 1991)

Szegedi Bibliakommentár

Teleki Béla: Az ünneplés művészete (Forrás, Debrecen)

Teleki Béla: Kisiskolás a családban (Szent Gellért, 1992)

4. évfolyam

Népem vagytok - mondja az Úr

Heti 2 óra, évi 74 óra

A negyedik évfolyamban ószövetségi elbeszélések alapján szeretnénk megéreztetni a gyermekekkel Isten végtelen, ajándékozó szeretetét, amelynek csúcsaként egyszülött Fiát adta értünk, hogy “mindaz, aki hisz benne, meg ne haljon, hanem örökké éljen”. Az összeállítás anyaga beleillik e korosztály színes képzeletvilágába. - Az ószövetségi elbeszélések a legrégebbi idők óta a katekézis alappéldatárát jelentik. A történetek kiválasztásánál arra törekedtünk, hogy Istenünknek az egész történelmen végigvonuló szeretetét láttassuk meg: azt a végtelen jóságot, amellyel minden hűtlenség és engedetlenség ellenére sem hagyja az embert magára, hanem hű marad ígéreteihez, és nem vonja meg tőlünk gondoskodását.

Negyedik évfolyamosként az “arany életkor” idejét élik meg a gyermekek. Ennek jellemzői: nyílt bizalom a felnőttek iránt, szellemi szomjúság, elvont igazságok helyett a konkrétumra figyelmesség. Az ószövetségi elbeszélések konkrét eseményeket rögzítenek, s belőlük a minden körülmények között szerető Isten üzenetét olvashatja ki a negyedik évfolyamos gyermek.

Cél- és feladatrendszer

a.) Oktatási cél: A gyermekek ismerjék meg az ószövetségi elbeszéléseket, ismerjék meg az elbeszélések erkölcsi üzenetét, valamint a belőlük sugárzó végtelen isteni szeretetet. Törekednünk kell arra is, hogy a tanulók észrevegyék az elbeszélések Újszövetségre mutató jellegét. - Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ebben az életkori szakaszban a gyermekek még nem rendelkeznek történeti ismeretekkel, nem képesek történelmi távlatban gondolkodni. Jóllehet a történetek bizonyos időrendiségben következnek egymásra, nem célunk az üdvtörténeti sorrendiség bemutatása.

b.) Nevelési cél: Alapcélkitűzésünk az, hogy megragadjuk a gyermekek bizalommal teli érdeklődését és azt Isten szeretetére irányítsuk. Tudatosítanunk kell bennük, hogy miként az ószövetségi ember élete, az ő életük is Isten kezében van. Segítsük őket abban, hogy mindennapi életükben bizalommal hagyatkozzanak a mennyei Atya gondviselő jóságára. Alakítsuk ki bennünk a készséget, hogy figyeljenek a népet féltő szeretettel vezető és a minden problémára válaszoló Úr szavára.

c.) Módszertani szempontból ajánljuk az induktív eljárást, a szemléltetést, a dramatizálást és a rajzos önkifejezést.

Szükséges taneszközök: tankönyv, füzet, Biblia

Tanári segédletek: szemléltető képek

A) Témakörök

1. témakör

Nagy néppé teszlek - mondja az Úr

Mi Isten terve énvelem? (Ábrahám meghívása)

Ábrahám legnagyobb próbatétele

Ábrahám könyörög a bűnösökért (Lót megmenekülése)

Szabad-e veszélyeztetni örök életünket? (Jákov és Ézsau)

Jákov idegenben

Elfeledkezik-e rólunk az Isten? (József és testvérei)

2. témakör

Kimentí népét az Úr

Legyőzhetjük-e a rosszat? (a csipkebokor)

Mózes küldetése

Az egyiptomi csapások;

Ki szabadít meg minket bűneinktől? (a húsvéti bárány)

Átkelés a Vörös-tengeren;

Számíthat-e rád az Isten?

Hol vannak a te bálványaid? (az aranyborjú)

Milyen táplálék erősíti lelkünket? (a manna)

Alkalmas eszköze vagy-e az Úrnak? (a képek)

Ki lehet Isten papja? (Kóré lázadása)

Ki szólhat bele Isten terveibe? (Bálám)

Mi a győzelmi jelvényünk? (a rézkígyó)

3. témakör

Vezeti népét az Úr

Mire való a bőjt és a lemondás? (Gedeon)

Mit adsz te Istennek? (Jefte)

Adhat-e örömet a bűn? (Sámson)

Meghallod-e az Úr hívását? (Sámuel)

Mit jelent neked az Úr hívása? (Héli fiai)

Vereséget szenvedhet-e Isten? (a frigyláda sorsa)

Milyen ember vagy? (Saul, a király)

Kik az Isten kedvencei? (Dávid felkelése)

Győzhetnek-e a kicsinyek is? (Dávid és Góliát)

Mi a legszebb győzelem? (Dávid és Saul)

Igazságosak-e az emberek?

Szabad-e vétkezniük a hatalmasoknak? (Dávid és Uriás)

Nem élsz vissza a szeretettel? (Absalon lázadása)

Ki az igazán bölcs ember? (Salamon imája)

A salamoni ítélet;

Kitől kérünk tanácsot? (Roboam és Jeroboám)

4. témakör

Népének oltalma és menedéke

Lehet-e kölcsönt adni Istennek? (Illés próféta)

Az élő Isten megmutatkozik (Illés áldozata és megmenekülése).

Mit kaptál a keresztségben? (Elizeus, Námán gyógyulása)

Mennyibe kerül a lelki gyógyulás? (Gizai bűnhődése)

Meghálálod-e az Isten jóságát? (Izaiás próféta)

Ki áll melletted, mikor szenvedsz? (Jeremiás)

Van-e élet a halál után? (Ezékiel)

Hogyan vallom meg a hitemet? (Dániel)

Kell-e félni az emberektől? (a három ifjú hűsége)

Kiderül-e minden rosszaság? (a bálványok leleplezése)

Szabad-e megtagadni az Istent? (Dániel és az oroszlánok)

Szabad-e szent dolgokkal tréfálni? (Baltazár lakomája)

5. témakör

Mindvégig szereti népét

Mindig a többségnek van igaza? (Matatias)

Mi értékesebb az életnél? (A Makkabeusok)

Elfutsz-e Isten elől? (Jónás menekülése)

Hányszor bocsát meg Isten? (a béketűrő Jób)

Meddig kell bízni Istenben? (Judit bátorsága)

Jótettért jót várj? (Tóbiás vaksága)

Hogyan vigyáz ránk az Isten? (Tóbiás gyógyulása)

Kérdezz még többet! (Ezdrás)

B) Alapkövetelmények:

Tudják elmesélni a hallott ószövetségi történeteket. Tudják fejből az olvasmányok végén szereplő szentírási idézeteket könyv nélkül. Ismerjék az erény és a bűn fogalmát, a három isteni erényt, azok jelentőségét az ember életében. Ismerjék meg a legfőbb erényeket az ószövetségi történetek kapcsán. Tudják a négy sarkalatos erényt. Ismerjék a főbűnöket, illetve az ezekkel ellentétes erényeket. Ismerjék az ószövetség népének Isten által kiválasztott kiemelkedő személyeit. Tudják hitünk fő igazságait.

Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az olvasmányok végén szereplő szentírási idézeteket minden órán számon kérjük. A könyv nélkül tudott szentírási részletet, a bibliai történet értelmes és értelmezett elmondását osztályzattal minősítjük.

A tanórai beszélgetések során fény derül arra, mi nem világos a tanulók számára, mi érdekli őket különösképpen a hallott bibliai történetek kapcsán. Így ellenőrizhetjük tudásuk helyességét és hitbeli fejlődésüket.

Ajánlott tankönyv:

Bindes Ferenc: Válaszol az Úr (1989)

Tanári kézikönyv (A Hitoktatási vázlatok 8. füzet a hittan tankönyv használatához készült, 1989)

5. évfolyam

Az élet Isten népének közösségében

Heti 2 óra, évi 74 óra

Ennek az évnél az anyaga a liturgiáról eddig tanultak összefoglalása, rendszerezése és bővítése, valamint a liturgia lényegének bemutatása és fogalmi tisztázása. Ez a téma azért illik az 5. évfolyam anyagába, mert a gyermekek előzőleg már bizonyos szentségi és liturgikus tapasztalatokat szereztek, valamint ismerik az Ószövetséget és az Újszövetségben is alapozást nyertek korábbi tanulmányaik folyamán.

Cél- és feladatrendszer

a.) Oktatási cél: A tanulóknak elmélyítjük a liturgikus cselekmények, helyek, idők, ünnepek és kellékek jelképrendszerének ismeretét, valamint életkori sajátosságaiknak megfelelően bevezetjük őket a szentmise és a szentségek teológiájába.

b.) Nevelési cél: Az elméleti megalapozással abban kívánjuk segíteni a tanulókat, hogy figyelmesen, odaadóan és értő módon tudjanak részt venni az egyház liturgikus életében.

Szükséges taneszközök: tankönyv, helyi jegyzet, munkafüzet, Biblia

A) Témakörök

1. témakör

Isten népe ünnepel

Ünnepek a világon;

Az ünneplés lényege: Isten jelen van; emlékezünk; ezáltal inkább Isten gyermekei leszünk (megszentelődünk);

Isten ószövetségi népének ünneplései;

Jézus is részt vesz ezeken az ünnepeken (biblikus megalapozás);

Jézus vezeti az ünneplést;

Az Ósegyház folytatja és teljesíti Jézus parancsát;

Az Egyház az ünneplő közösség (egyetemes és helyi egyház);

A liturgikus közösség vezetője;

Liturgikus szolgálatok az oltárnál (ministránsok);

Liturgikus szolgálatok a közösségben (énekesek, felolvasók);

Elődeink és társaink az ünneplésben (földiek és égiek);

2. témakör

A húsvéti misztérium ünneplése

Mi a húsvéti misztérium?

A húsvéti misztérium ünneplése a szentmisében (bevezető);

Örömmel lehet ünnepelni (akadálya a bűn, ezért bűnbánat);

Az ünneplés alapja: a dicsőítés (az angyalok éneke);

Az ünnepen szólnak hozzánk: a szentírási olvasmányok;

A válasz: az énekek és a hitvallás;

A kérések: hívek könyörgése;

Isten dicsérete a teremtett világért (az adományok az oltáron);

Felkészülés hálaadással (prefáció);

Az utolsó vacsora eseményei (az alapítás elbeszélése);

A Lélek megszentel, az Egyház emlékezik és könyörög;

Jézus asztalához hív: Miatyánk, kiengesztelődés;

Találkozás: az Úr asztalánál;

Hálaadás, búcsúzás és küldetés;

Vasárnapi és köznapi találkozások;

Az ünneplés folytatása: a zsoltosma;

3. témakör

Az ünneplés helye, ideje és kellékei

A családi otthon, mint az imádság helye; a Szentírás olvasásának helye; a templom: az Isten háza és a közösség otthona; a templom berendezése; liturgikus ruhák; liturgikus tárgyak;

4. témakör

Ünnepeink

A vasárnap; előkészület karácsonyra; karácsony és vízkereszt; előkészület húsvétra; a húsvéti szent három nap; a húsvéti idő; a Szentlélek eljövetele; a Boldogságos Szűz ünnepei; a szentek ünnepei; a magyar szentek ünnepei;

5. témakör

A szentségek és szentelmények liturgikája

Belépés Krisztus közösségébe; küldetésben; a mindennapi találkozások; a bűnös ember találkozása; a betegség keresztjét viselve; küldetés Isten népéhez; küldetés a családban; hálaadás Isten adományaiért (szentelmények); búcsú a földi élettől; a mennyei, örök liturgia

6. témakör

Mindennapi életünk

Mindig így volt? (a liturgia fejlődése);

Keresztények - nem keresztények? (a liturgikus családokról);

Nemzeti értékeink (a népek sajátos lelkisége);

Művészet és liturgia (művészeti összefoglaló);

A liturgikus imádság;

B) Alapkövetelmények

A tanuló tudjon tájékozódni, adott részeket ügyesen megkeresni a Szentírásban. Ismerje az egyházi év fogalmát, a szentmise teológiáját és liturgiáját, a hét szentség és a szentelmények liturgiáját. Tudja, mit, mikor, hogyan és miért ünneplünk az egyházban. Ismerje a liturgikus cselekmények, helyek, idők, kellékek, színek jelképrendszerét.

Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

Ajánlott tankönyv

Dr. Török József: Adoremus Bp. 1998

Ajánlott irodalom

A keresztény művészet lexikona (Budapest, 1986. Herder)

Csanád Béla: Alapvető liturgika (Budapest, 1992.)

Ministráns ABC 1-2.

Várnagy Antal: Liturgika (Abaliget, 1993. Lámpás)

Verbényi - Arató: Liturgikus lexikon

6. évfolyam

Egyházunk

Heti 2 óra, évi 74 óra

A hatodik évfolyam anyaga az egyházra vonatkozó ismeretek felelevenítése, gazdagítása és mélyítése. Az egyházra vonatkozó kép rendezése és kiegészítése ebben a korosztályban egyrészt azért fontos, mert a hatodik évfolyam után a gyermek többféle iskolatípusban folytathatja tanulmányait: fontos tehát, hogy egységes egyházkép birtokában legyen. Másrészt ebben az életkorban kezd erősödni a gyermekben a közösségi vágy: szükséges tehát, hogy az egyházi közösségről is alapos ismeretekkel rendelkezzen.

Cél és feladatrendszer

- a.) Oktatási cél: Segítjük a tanulót abban, hogy sokrétű és korszerű ismereteket szerezhessen az egyház alapításáról, lényegéről, életéről, szervezeteiről és céljáról.
- b.) Nevelési cél: Felébresztjük a tanulóban az egyházi közösséghez tartozás vágyát, és felébresztjük felelősségérzetét is, amely később elvezetheti őt ahhoz a döntéshez, amelyben az egyház tudatos elfogadjává és az egyházi közösség tevékeny tagjává válik.

Szükséges taneszközök. tankönyv, helyi jegyzet, munkafüzet, Biblia

A) Témakörök

1. témakör

A természetes közösségből az egyházig

Közösségben élek (egyetlen ember sem sziget: a család, mint a közösség sejtje; barátaim közössége - megnyílás a nagyobb közösség felé; nincs közösség kommunikáció nélkül);
Valamilyen nép körében élek (hogyan él és fejlődik egy nép? ; népünk értékei);
Az egyház a világban (a világvallások; az egyház megismerésének különféle útjai);
Az egyház élete (mi az egyház - kiből áll egyházunk? Mit „csinál” az egyház?)
Az egyház, mint Krisztus élő jele)

2. témakör

Az egyház jelei

A keresztség, mint a krisztusi életre való születés szentsége (a víz jelentése - egy jel, amely nagyon távolról jön; szentség, amely kötelez);
A bérmálás, mint a keresztyén tanúságtétel szentsége (a választás értelme; a Szentlélek ajándéka; jel, amely nagyon távolról jön; szentség, amely kötelez);
Az eukarisztia, amely létrehozza az egyházat (vasárnap az Úr napja; az Isten szava által meghívott közösség; Isten szól népéhez - a közösség válaszol az Istennek; a közösség megosztja a kenyeret - a kenyér jele; az „emlékezés”, amely a kegyelem eszköze; a „megtört” kenyér Krisztus teste; az eukarisztia, mint az összes szentség csúcspontja - szentségek);

3. témakör

Az egyház gyökerei

Ószövetség: Isten népének születése (történet, amely még most is tanít; a kivonulás az Ószövetség szíve; a szabadság útja - a rabszolgák tömegétől a szabad népig; a pusztaság - Isten népének bölcsője; a Szövetség - a Tízparancsolat; egy szabad nép szövetsége Istennel);
Újszövetség: Jézus tanítványainak közössége (Jézus hozza létre az egyházat; közösség a világ üdvösségéért; Jézus magát adja egyházának; Jézus halálával ad életet az egyháznak);

4. témakör

Hogyan születik az egyház?

Az egyház, mint Isten új népe (a feltámadott Krisztustól az egyházig; Pünkösöd - az egyház születése; az egyház a Szentlélekből születik; az egyház az evangélium hirdetéséből születik; az egyház a hitből és a keresztségből születik);

Az egyház újdonsága (az egyház újdonsága Jézusban van; a megújított élet; az ideális keresztény élet; egy közösség, amely fejlődik);

Egyház - határok nélkül (az egyház Jézus nyomában - az ősegyház élete; az egyetemesség felé vezető úton; minden ember Istené - Péter tanítása);

5. témakör

Az egyház az evangélium útján

Az egyház mindenütt jelen van (a feltámadott meghívja Pált; a pogány kultúra és a kereszténység; minden népnek hirdették az evangéliumot; az egyház missziós tevékenysége);

Az egyház a történelem századaiban (az üldözések útján; az egyháztörténet főbb állomásai);

Kétezer év történelme (a történelem célja; mindörökké örömben együtt az Istennel);

6. témakör

Összefoglalás

Az egyház lényege és főbb vonásai; azok számára, akik ebben az esztendőben bérházasok: közvetlen felkészülés a bérházasra;

B) Alapkövetelmények

Tudja megkülönböztetni a katolikus egyházra vonatkozó fogalmakat a többi vallás fogalmaitól. Ismerje az egyház alapításának körülményeit, az egyház lényegét, célját, szervezeti felépítését. Legyen tisztában az egyház üdvösségszerző küldetésével, ismerje, hogyan valósította és valósítja ezt, a történelem különböző korszakaiban és napjainkban.

Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

Ajánlott irodalom

Hitünk és életünk (Budapest, 1991. SZIT)

Progetto uomo (LDC, 1992)

Voi siete miei amici (LDC, 1993)

7. évfolyam

Az Ószövetségi Üdvtörténet

Szükséges taneszközök

Biblia, a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, A katolikus egyház katekizmusa, megfelelő, korszerű hittankönyvek hiányában helyi tankönyvpótló jegyzetek, témazáró feladatlapok, térképek

Cél- és feladatrendszer

a) Általános oktatási cél: a tanuló életkorának megfelelően (tehát nem elvont fejtegetésekkel, vagy felesleges történelmi adatok halmozásával, hanem bibliai szemelvények segítségével) bemutatjuk, hogy a zsidóság a maga történelmében hogyan tapasztalta meg az üdvösséget (megváltást és maradandó boldogságot) ígérő Isten jelenlétét, működését, és hogyan próbálta „megrajzolni” titokzatos Istenének arcát.

b) Általános nevelési cél: segítjük a tanulót annak tudatosításában, hogy az ő kicsiny történelmében is jelen van a boldogságot ígérő és előkészítő Isten.

A./ Témakörök

1. témakör

Általános bevezető az ószövetségi üdvtörténetbe

Az ószövetségi üdvtörténet fogalma

Irodalomtörténeti bevezetés az Ószövetségbe

A Biblia, mint reflexió a történelmi tapasztalatra (források, műfajok, vallási drámák!)

2. témakör

Istenélmények Ábrahámától Mózesig

Rövid irodalomtörténeti bevezető a mózesi könyvekbe (műfajok!)

A teremtés csodájára és az eredeti isteni elgondolásra „emlékező” zsidóság (a teremtésről szóló ének, az éden, mint Isten örök elgondolásának szimbóluma)

Az öröm hiányát (bűnbeesés) és a bűn következményét (vízözön, Babel) „magyarázó” Biblia Ábrahám istenélménye (meghívása, az ígélet és a szövetség, Ábrahám áldozata)

Isten jelenléte Izsák, Jákob és József életében

A szabadító és útmutató Isten jelenléte Mózes életében (a húsvéti bárány, a kivonulás és a vándorlás, a tízparancsolat)

3. témakör

Isten megtapasztalása Józsuétól Salamonig

Irodalomtörténeti bevezető

A Józsuének tett isteni ígélet (s Jerikó eleste)

A Bírák tapasztalata Isten hűségéről

Az isteni hívásra válaszoló Sámuel (és Saul)

A Dávidnak tett messiási ígélet

A Salamon építette templom, mint a Javéval való találkozás színhelye

4. témakör

Istenélmények a próféták aranykorában és a perzsa korban

A próféták aranykora és a prófétai irodalom

Illés (a Hóreben), az ígétről beszélő Ámosz és az Isten megbocsátó szeretetét hirdető Ozeás

Izajás (az Immánuel-jel, a messiás ígérete)

Jeremiás (az újszövetségről)

Ezekiel Izrael igazi pásztoráról

A második Izajás (a Jahve Szolgájáról szóló énekek)

A perzsa kor és irodalma

A prófétai irodalomban tükröződő istenélmény (Zakariás a messiási korról; a harmadik Izajás a Szolgáról)

A bölcsességi és a lírai irodalomban megfogalmazódó tapasztalat (Jób élménye; a Példabeszédek; Énekek éneke)

Az Isten dicsőségéről és az ember nagyságáról éneklő Zsoltárok

A panaszkodó ember a Zsoltárokban

A szeretet Istene a Zsoltárokban

5. témakör

A hellenista kor emberének tapasztalata Istenről

Irodalmi bevezető

Az épületes irodalomban megjelenő istenélmény (Jónás; Tóbiás; Eszter; Judit)

Az apokaliptikus irodalomban jelentkező ígélet (Dániel látomása az Emberfiáról)

A bölcsességi irodalomban (Prédikátor, Sirák Fia, Bölcsesség) megfogalmazódó istenélmény

A hívő és a hitvédő történelemszemlélet (Makkabeusok)

6. témakör

Összefoglalás

Az az élmény, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg az Ószövetségben.

B.) Alapkövetelmény

Ismerje meg a tanuló az Ószövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit, tudatosítsa, hogy e könyvekben a választott népnek az az élménye, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg. Sajátítsa el a bibliai exegézis alapelemeit, és a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Isten közöttünk végbevitt üdvözítő tevékenységére alkalmazni.

Ajánlott irodalom

A katolikusok hite (Budapest, 1992. SZIT)

Alszegehy Zoltán: A kezdetek teológiája (Róma, 1979.)

Ábrahámtól Jézusig (Szabó Ferenc és Puszkely Mária összeállítása, Róma, 1976.)

Biblia

Dei Verbum (zsinati konstitúció)

Gál Ferenc: Dogmatika (Budapest, 1990. SZIT)

Haag, H.: Bibliai Lexikon (Budapest, 1989. Szent István Társulat)

Kis Bibliai Atlasz (Budapest, 1991. Kairosz)

Medvigy Mihály: Isten népének története (Budapest, 1989. KKF, 3-19. o.)

Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése (Budapest, 1986. Szent István Társulat)

Rózsa Huba: Kezdetkor teremtette Isten (JEL Kiadó, 1997)

Claus Westermann: Az Ószövetség teológiájának vázlatja (Budapest, 1993.)

Claus Westermann - Gerhard Gloege: A Biblia titkai (Kálvin Kiadó, 1997)

Kézikönyv a Bibliához (Lilliput Könyvkiadó Ker. Kft. 1992)

Szent írásmagyarázat az egyházban (a Pápai Biblikus Bizottság 1993-ban kiadott dokumentuma, Budapest, 1998. SZIT)

8. évfolyam

Az Újszövetségi Üdvtörténet kezdete

Cél- és feladatrendszer

- a) Általános oktatási cél: szemelvények tükrében bemutatjuk, hogy az ősegyház tagjai miként tapasztalták meg Jézus Krisztusban az ószövetségi ígéretek és várakozások beteljesülését.
- b) Általános nevelési cél: a szemelvények megfelelő alkalmazásával (például rámutatva, hogy a víz felszínén Jézushoz közeledő és süllyedő Péter mi magunk is vagyunk), segítjük a tanulót abban, hogy bátran nyíljon meg az életében jelenlévő Krisztus felé.

A.) Témakörök

1. témakör

Általános bevezető az újszövetségi üdvtörténetbe

Az újszövetségi üdvtörténet fogalma

Irodalomtörténeti bevezető az Újszövetségbe

Az Újszövetség, mint sajátos reflexió a Krisztus-eseményre (műfajok, vallási drámák!)

2. témakör

A Krisztus-esemény

Irodalomtörténeti bevezető az evangéliumokba

Jézus születése Máté evangéliuma alapján

Jézus tanítása Máté evangéliuma alapján

Jézus tettei (csodái) Márk evangéliumában

Jézus halála és feltámadása Jn és Lk szerint

3. témakör

Az első pünkösöd és az ősegyház (ApCsel)

Irodalmi bevezető az ApCsel-hez

A Szentlélek eljövetele

Az ősegyház élete

Saul megtérése

A misszió és az első zsinat

4. témakör

A Krisztus-eseményt értelmező Pál apostol levelei

Irodalomtörténeti bevezető

Isten egyetemes üdvözítő akarata (1 Tim)

Az ember megigazulásra szorul (Róm)

A megváltás krisztusi műve (Kol és Ef levél)

Az utolsó vacsora ünneplése (1 Kor)

5. témakör

A Krisztus-eseményt értelmező „katolikus” levelek és az apokaliptikus irodalom

Irodalomtörténeti bevezető a katolikus levelekhez

Isten a Szeretetet (1 Ján)

Krisztus engesztelő áldozata (1 Ján)

A hit cselekedetek nélkül holt (Jak)

Krisztus második eljövetele (2 Pét)

Bevezető az apokaliptikus irodalomba (műfaj!)

A sárkány és az asszony szimbolikája (Jel 12)

A Bárány szimbolikája (Jel 5)
Az új ég és az új föld szimbolikája (Jel 21)

6. témakör

Összefoglalás

A sajátos műfajokban és igehirdetői céllal megfogalmazott újszövetségi vallási drámák tanúsítják, hogy Jézus követői élményszerűen meggyőződtek arról, hogy mesterük a megígért messiás, s hogy az ember üdvössége érdekében valóban legyőzte a halált.

B./ Alapkövetelmény

Ismerje meg a tanuló az újszövetségi könyveket: az evangéliumokat, az Apostolok Cselekedeteit és a leveleket. Tudatosítsa, hogy a sajátos műfajokban és igehirdetői céllal megfogalmazott újszövetségi vallási drámák arról tanúskodnak, hogy Jézus követői élményszerűen meggyőződtek arról, hogy mesterük a megígért messiás, s hogy az ember üdvössége érdekében valóban legyőzte a halált, s tanításában, Igéjében, az egyház által közvetített tanításában és az eukarisztiában jelen van.

Ajánlott irodalom

Alszegehy Zoltán: A kezdetek teológiája (Róma, 1979.)
Ábrahámtól Jézusig (Szabó Ferenc és Puskely Mária összeállítása, Róma, 1976.)
Benyik György: Evangéliumi hagyomány (Szeged, 1991. HTF)
Dei Verbum (zsinati konstitúció)
Dóka Zoltán: Márk evangéliuma (Budapest, 1996)
Farkasfalvy Dénes: Bevezetés az újszövetségi Szentírás könyveihez (Bp., 1998. SZIT)
Gál Ferenc: Dogmatika (Budapest, 1990. SZIT)
Gál Ferenc: Jelenések könyve (Agapé 1994)
Gnilka, J.: Márk (Szeged, 2000. Agapé)
Haag, H.: Bibliai lexikon (Budapest, 1989. SZIT)
Jakubinyi György: Máté evangéliuma (Budapest, 1991. SZIT)
Karner Károly: Apokalipszis (Bécs, 1974.)
Kis Bibliai Atlasz (Budapest, 1991., Kairosz)
Kocsis Imre: A hegyi beszéd (JEL Kiadó, 1998)
Kocsis Imre: Lukács evangéliuma (Szent István Társulat, 1995)
Kremer, J. A halottak jövője (Budapest, 1991. SZIT)
Léon-Dufour, X.: Bibliikus teológiai szótár (Róma, 1976.)
Lohfink, G. Jézus utolsó napja (Budapest, 1992. Egyházforum)
Schwank, B.: János (Szeged, 2001. Agapé)
Tarnay Brunó: Jézus Krisztus Isten Kinyilatkoztatása (Budapest, 1989. Hittud. Akad.)
Thorday Attila: Értünk adta önmagát (Agapé, 1998)
Várnai Jakab szerkesztésében: A kinyilatkoztatás (Szeged, 1995)
Szent írásmagyarázat az egyházban (a Pápai Bibliikus Bizottság 1993-ban kiadott dokumentuma, Bp., 1998. SZIT)

9. évfolyam

Az egyház történelme, mint üdvtörténet

Cél- és feladatrendszer

a) Általános oktatási cél: a szokványos egyháztörténelem profán történelemszemléletét elhagyva (jóllehet annak csökkentett anyagát felhasználva) a különféle korokból vett szemléletes képek segítségével bemutatjuk, hogy az egyház történelme a Jézus Krisztusban kezdődő újszövetségi üdvtörténet folytatása. Másként fogalmazva: a történelem fonákjának (emberi és empirikus oldalának) bemutatása közben hívő szemmel a történelem színét (az isteni gondviselést jelentő oldalát) is látva rámutatunk, hogy az egyház életének valamennyi történésében Isten működik, és az eseményeken keresztül Ő készíti elő az emberiség üdvösségét.

b) Általános nevelési cél: azáltal, hogy a történelmi eseményeket mindig az üdvösségünket munkáló Istennel hozzuk kapcsolatba, a tanulót hozzászoktatjuk ahhoz, hogy saját életének eseményeiben is föl tudja fedezni Isten közeledését (az üdvtörténet a keresztény élet tanítómestere!).

A.) Témakörök

1. témakör

Általános bevezető

Az üdvtörténetnek tekintett egyháztörténelem fogalma

Az üdvtörténeti megközelítés módszere és a források kérdése

2. témakör

Az egyház ókorának történelme, mint üdvtörténet

Az isteni bátorítás jelei az üldözések idején és a kereszténységet üldöző hatalom szemléletmódjának gyökeres változása (313-ig)

A jézusi igazság győzelme a nikaiai zsinaton (325; az arianizmus bemutatása)

Az isteni világ jelei a remeték és a korai szerzetesek életében a kalkedoni zsinatig (451)

Az isteni üzenet az egyházatyák műveiben (pl. Szent Ágoston Isten állama című művében)

Az evangélium erejének megmutatkozása a szerzetesség elterjedésében (Szent Benedek)

Az egyházi állam létrejöttének okai s az isteni vezetés jelei szent pápák működésében (756-ig)

3. témakör

A középkori üdvtörténet

Az evangélium erejének megnyilatkozása az új népek megtérésben és a cluny reformban

Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában

A bűn okozta kettős egyházszakadás tényében (1054; 1130) rejlő isteni figyelmeztetés

A félreértett evangelizáció és a helyes tanúságtevés (keresztes hadjáratok, inkvizíció - új szerzetesrendek; Domonkos, Assisi Ferenc) a IV. lateráni zsinatig

Istenkeresés a skolasztikában és a misztikában

4. témakör

Az újkori üdvtörténet

A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás!

A trentói zsinat (1545-63) a megújulás szolgálatában

A misszionáló egyház

Jézus örömhírének hiteles hordozói: Avilai Teréz, Loyolai Ignác, Néri Fülöp, Borromeo Károly, Kalazanci József, Pázmány Péter stb.

A felvilágosodás fény- és árnyoldalaiból sugárzó jézusi üzenet

5. témakör

A legújabb kori üdvtörténet

Az egyház a francia forradalom (1789) előtti és alatti időszakban; a forradalom utáni katolikus megújulás: Vianney János, Newman kardinális, Karolina Gerhardinger, Hofbauer Kelemen, Don Bosco stb.

Az európai forradalmak és az I. vatikáni zsinaton (1869-70) megfogalmazódó isteni üzenet

Az isteni hívásra válaszoló tanúságtevők (Lisieux-i Teréz, Batthyány-Strattmann László, E. Stein, M. Kolbe) és a kapitalizmus kihívásaira válaszoló egyház

Az áteredő bűn szövevényében vergődő emberiség (a két világháború, a fasizmus és a kommunizmus) és a II. vatikáni zsinat (1962-65) mint Jézus örömhírének tolmácsolója

Az ökumenikus törekvések, mint a Lélek munkálkodásának tanújelei

6. témakör

Összefoglalás

Az egyház történelmében az emberi bűnök ellenére is fölfedezhető annak a Jézus Krisztusnak jelenléte, aki ígérete szerint tanítványaival marad a világ végezetéig. Az egyház történelme üdvtörténet, mert annak a Feltámadottnak „hordozója”, aki a Lélek által az egyházban és az egyház közvetítésével akarja teljessé tenni az Atya üdvözítői művét.

B./ Alapkövetelmény

A tanuló ismerje meg az egyház történetének az üdvösség hirdetésében jelentős eseményeit. Tudatosítsa, hogy az egyház történelmében az emberi bűnök ellenére is fölfedezhető annak a Jézus Krisztusnak jelenléte, aki ígérete szerint tanítványaival marad a világ végezetéig. Legyen tudatában, hogy az egyház történelme üdvtörténet, mert annak a Feltámadottnak hirdetője, közvetítője, aki a Lélek által az egyházban és az egyház közvetítésével akarja teljessé tenni az Atya üdvözítői művét.

Ajánlott irodalom

Adriányi Gábor: Az egyháztörténet kézikönyve (München, 1975.)

Az üdvtörténet fogalmához: Dei Verbum, Ad Gentes (zsinati konstitúciók); Gál Ferenc: Dogmatika (Budapest, 1990. SZIT); Rahner K. Vorgrimler, H.: Teológiai kishótár (Budapest, 1980. SZIT)

Bajtai Zsigmond: Krisztus tanúi a történelemben (Véménd, 1990.)

Bernolák Éva: A sziklára épült egyház (Budapest, 1990., KÉSZ)

Medvigy Mihály: Isten népének története (Budapest, 1989. KKF)

Pierrard, P.: A katolikus egyház története (Novi Sad, 1987. Agapé)

Testvéreink a szentek (Eisenstadt, 1980. Prugg)

10. évfolyam

Az üdvtörténet misztériumai a liturgiában

Cél- és feladatrendszer

A) Általános oktatási cél: az egyház liturgiájából kiindulva a dogmatika segítségével bemutatjuk, hogy a különféle liturgikus időszakok, cselekmények és jelképek üdvtörténetünk misztériumaira emlékeztetnek, vagy - amennyiben szentségi liturgiáról van szó - ezeket a misztériumokat jelenítik meg.

b) Általános nevelési cél: az üdvtörténet misztériumait felidéző vagy felidéző-megjelenítő liturgia bemutatásával segítjük a tanulót annak elfogadásában, hogy az üdvtörténet eseményeit ne csupán a régmúltból érkező híradásoknak tekintse, hanem olyan történéseknek, amelyek Isten valós segítségeként a liturgián keresztül az ő „kicsiny üdvtörténetét” is elérik.

A.) Témakörök

1. témakör

Általános bevezető az üdvtörténet misztériumait emlékeztető és megjelenítő liturgiába

Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma

A liturgia, mint a misztériumok emlékeztetője és megjelenítője (az emlékeztetés és a megjelenítés lényeges különbsége!)

2. témakör

Az üdvtörténet legfőbb misztériumaira emlékeztető liturgikus ünnepek és időszakok dogmatikája

A teremtő Atyára és a bűnös, de az Atya ígérésében bízó létünkre emlékeztető advent, - a teremtés, a bűnbeesés és az ígérés dogmatikája

A Fiú megtestesülésére emlékeztető karácsony - a megtestesülés dogmatikája

A Jézus megváltói halálára, feltámadására és mennybemenetelére emlékeztető húsvéti ünnepkör - a megváltás és a halálon túli lét dogmatikája

A Szentlélek eljövételére emlékeztető pünkösd - a Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás

A Szentháromság ünnepe - a Szentháromság dogmatikája

3. témakör

Az üdvtörténet valamennyi misztériumát felidéző és valósan megjelenítő eukarisztia a szentmisében

A szentmise liturgiája, mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékeztetője és megjelenítője

A teremtett voltunkra és a Szentháromságot elutasító bűnös, de reménykedő létünkre emlékeztető bevezető rész

Az ószövetségi üdvtörténetre (a messiási ígéretekre) és a Jézus nyilvános működésére emlékeztető igeliturgia

A Jézus Krisztus megváltó kereszthalálát és feltámadását s ezáltal az üdvtörténet valamennyi misztériumát megjelenítő eukarisztia liturgiája

A befejező hálaadás, amely az üdvtörténet jelenlegi szakaszában ránk váró feladatokra emlékeztet

4. témakör

Az üdvtörténet misztériumait megjelenítő szentségek

A szentségek, mint a bennünket halálával és feltámadásával megváltó Krisztushoz kapcsoló „csatornák”

A keresztség liturgiája és dogmatikája

A bérmálás liturgiája és dogmatikája

Az eukarisztia liturgiája és dogmatikája az elsőáldozásban

A kiengesztelődés liturgiája és dogmatikája

A betegek kenetének liturgiája és dogmatikája

A házasság (illetve a papi rend) liturgiája és dogmatikája

5. témakör

Az üdvtörténet misztériumainak megjelenése az igeliturgiában, a szentek tiszteletében és a szentelményekben

Az igeliturgia, a szentek tisztelete és a szentelmények fogalma

Az üdvtörténet misztériumai a különféle igeliturgiákban

Az üdvtörténet misztériumai és a szentek (elsősorban Mária) tiszteletének dogmatikája

A főbb szentelmények liturgiája és dogmatikája

6. témakör

Összefoglalás

B.) Alapkövetelmény:

Tudatosítsa a tanuló, hogy az üdvtörténet misztériumait felidéző és megjelenítő liturgia az értünk meghaló és feltámadó Krisztussal való találkozás „színhelye”.

Ajánlott irodalom

A dogmatika kézikönyve I-II. (Budapest, 1996. Vigilia)

A katolikus egyház katekizmusa (Budapest, 1994. Szent István Társulat)

A keresztény művészet lexikona (J. Seibert szerkesztésében, Budapest, 1986. Corvina)

Alszeghy Zoltán: A kezdetek teológiája (Róma, 1979. TKK); Az ember jövője (Róma, 1981. TKK); A házasság (Róma, 1982. TKK)

Babos István: Szentségek - keresztség, bérmálás (Róma, 1975. TKK)

Biblia

Gál Ferenc: Dogmatika (Budapest, 1990. SZIT)

Jungmann, J. A.: A szentmise (1977. Prugg)

Kránitz M. – Szopkó M.: Teológiai kulcsfogalmak szótára (Bp., 2001. SZIT)

Mihályi Gilbert: Az egyház liturgikus élete (Róma, 1980. TKK)

Nemeshegyi Péter: Jó az Isten (Róma, 1981. TKK); A Szentháromság (Róma, 1979. TKK)

Rahner, K. Vorgrimler, H.: Teológiai kieszótár (Budapest, 1980. SZIT)

Sacrosanctum Concilium (zsinati okmány)

Török József: Adoremus (Budapest, 1998.)

Várnagy Antal: Liturgika (Abaliget, 1993. Lámpás)

Verbényi - Arató: Liturgikus lexikon (Budapest, 1989. Ecclesia)

11. évfolyam

Az üdvtörténet erkölcsi tanulságai

Cél- és feladatrendszer

a) Általános oktatási cél: az üdvtörténet erkölcsi tanulságainak feltárásával bemutatjuk a tanulónak, hogy a konkrét ember erkölcsös élete nem más, mint a személyére vonatkozó isteni „álomnak” (az éthosznak, a belső embernek, az istenképiségnek) fölfedezése és szabad megvalósítása avégett, hogy az így beteljesült személy „el tudja majd viselni” az Istennel való találkozás leírhatatlan örömét. Egyben rámutatunk a személyre szóló isteni elgondolást szétziláló bűn veszélyeire és arra a tényre, hogy a lényünket romboló bűn okozta károk helyreállítása csak Jézus Krisztus megváltói halála és feltámadása által lehetséges.

b) Általános nevelési cél: a személytelen követelmény-etikák és az önmegváltást sugalló, pszichologizáló erénytanok szemléletmódját elkerülve az erkölcsi életet a háromszemélyű Isten hívására válaszoló önmegvalósítási folyamatnak tekintjük. Ily módon „érdekltté” tesszük a tanulót, hiszen az ő személyes boldogságának lehetőségéről és eléréséről beszélünk. Segítjük őt a hamis istenképek (Isten, mint bíró, ellenőr, felügyelő stb.) fős számolásában, s ugyanakkor arra bátorítjuk, hogy kicsiny üdvtörténetének bűnös kudarcaiban mindig bizalommal nyíljon meg az érte meghaló, feltámadó és személyiségét teljessé tenni akaró Jézus Krisztus felé.

A.) Témakörök

1. témakör

Bevezetés

Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma az éthosz (a vallási szempontból tekintett lelki alkat, a lelki alkatból fakadó sors, isteni elgondolás) fogalmából kiindulva; az ember abban az esetben él erkölcsösen, ha személyes üdvtörténelmében fölfedezi, és szabadon megvalósítja az éthoszt, azaz a személyére vonatkozó örök isteni elgondolást; ez a szabad önmegvalósítás az Istennel való találkozásnak, azaz a személy teljes boldogságának egyik előfeltétele

Az üdvtörténeti erkölcsstan, mint személyes üdvtörténetünk útmutatója (s az üdvtörténet, mint szabad önmegvalósításunk hatékony támasza)

2. témakör

A világba lépő ember, mint erkölcsi lény

Az ószövetségi üdvtörténetben élő ember tapasztalata saját erkölcsi mivoltáról (a Ter 3,1-24 vallási drámája és szimbólumai alapján): „a kert minden fájáról ehetsz, de a jó és rossz tudás fájáról ne gyéél!”.

Az útmutatás célja: az édenbeli jelképezett boldogság elérése (a paradicsomi boldogság nem történelmi állapot, hanem Istennek az emberre vonatkozó örök elgondolása!); a mezítelenség felismerése, mint a szégyen és a vádló lelkiismeret szimbóluma; az önmegvalósítás csak Isten segítségével lehetséges („az Úristen bőrből ruhát készített az embernek és feleségének, s felöltöztette őket”)

Az ember erkölcsi mivolta és feladata Jézus tanításában: a megtérést sürgető Jézus; „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!” (Mt 5,48); a megtérés és az erkölcsi fejlődés célja: „a belső ember” (Róm 7,22), azaz a konkrét személyre vonatkozó isteni elgondolás megvalósítása; az önkibontakoztatás csak Jézus segítségével lehetséges (vö. Jn 15,1-11)

Az ember erkölcsi mivoltának megfogalmazása az egyház tanításában: az ember (és minden személy egyedülálló) istenképisége; az istenképiség mint feladat; az emberi és az erkölcsi cselekedet; az erkölcsi norma, a „helyes irányultságú ész” (recta ratio), a lelkiismeret és a kegyelem szerepének erkölcssteológiai fogalma

3. témakör

Az erkölcsös élet és útmutatója: a „törvény”

A törvény az ószövetségi üdvtörténetben: a törvény fogalma (nem jogi előírás, hanem útmutató az életre; vö. MTörv 30,15-20); a tízparancsolat kihirdetése, mint az ószövetségi nép történelmi tapasztalatának képanyelvi és dramatizált megfogalmazódása (Kiv 19,9-20,21); a Krisztustól elvonatkoztatott ószövetségi törvény elégtelen volta (a Róm 7-ből kiindulva)

A teljessé tett Törvény az újszövetségi üdvtörténet kezdetén: Jézus Krisztus, mint a teljessé tett ószövetségi Törvény (az ószövetségi törvényt egyrészt azzal teszi teljessé, hogy rámutat a törvény lényegére, másrészt azáltal, hogy megváltó kereszthalálával és föltámadásával erőt ad teljesítéséhez; vö. Mt. 22,34-40 és Róm 8); a jézusi Törvény tartalmi megfogalmazódása a „nyolc boldogságról” szóló tanításban

A jézusi Törvény az egyház tanításában: a törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában; az újszövetségi Törvény az értékek világában eligazító erénytan tükrében (a teológiai erények, a sarkalatos erények és a többi erény); bioetikai témák; szexuáletikai útmutatások;

4. témakör

Az erkölcsi halál

A bűn és következménye (az erkölcsi „halál”) az ószövetségi ember üdvtörténelmi tapasztalatában: a Ter 3,1-24 exegézise

A bűn és „halálos” következménye az újszövetségi szimbolika alapján: Jézus tanítása a bűn fertőzte világról (a sátán, az ördög, a démon és a világ bűne kifejezések értelme); a bűn, mint Jézus elutasítása; a bűn, mint a felebarátban közeledő Jézus elutasítása (vö. Mt 25,41-46); újszövetségi bűnkatalógusok

A bűn és következménye az egyház teológiai reflexiójában: a bűn és az erkölcsi halál teológiai fogalma; a sátán, az ördög stb. fogalma a funkcionális teológiai megközelítésben);

A bűn, mint önrombolás; a bűn fajtái; a bűn nyomában járó állapotok és lehetőségek (a szenvedés, a reménytelenség, a kárhozat veszélye) nem isteni büntetések, hanem a bűn logikus következményei (az „Isten büntet” antropomorf kijelentés értelmezése!)

5. témakör

Az erkölcsi feltámadás - úton a belső ember végső feltámadása felé

Az erkölcsi feltámadás

Az erkölcsi föltámadás reménye az ószövetségi üdvtörténetben: a Ter 3,14-15-ben megfogalmazott ígéret; az isteni megbocsátást föltételező ószövetségi tisztulási szertartások (az engesztelés napja, a bűnbak rítusa stb.) és megtérések; az ószövetségi ember is csak Jézus Krisztus megváltásának erejében küzdhetett eredményesen a bűn ellen („alászállt a poklokra”); a jézusi megváltás hatása és ennek történelmi megnyilvánulása két különböző dolog!

Az erkölcsi föltámadás ténye és alapja az Újszövetségben: a megtérésre vonatkozó jézusi tanítás (Lk 15,11-32) és Jézus magatartása a bűnösökkel szemben (Jn 8,1-11); a szabad önmegvalósítást (1 Kor 10,23!) Lehetővé tevő Jézus; a bűnbocsánat alapja és a bűn eltörlésének módja Pál apostol teológiájában (Kol 2,14; Róm 6,10; Ef 2,4-7; 1 Kor 6,14)

Az erkölcsi föltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában: Jézus kereszthalála és feltámadása, mint a bűnös állapot megszüntetésének alapja; az objektív és a szubjektív megváltás fogalma (a bűn végzetes hatalmának megszüntetése nem egyenlő a bűn lehetőségének megakadályozásával!); az egyház tagjainak élő kapcsolata a bűn végzetes hatalmát megszüntető Krisztussal a kiengesztelődés szentségén keresztül

Úton a belső ember végső feltámadása felé

Az ószövetségi nép tapasztalata Istentisztító, megújító tevékenységének történelmiségéről és sikeréről (vö. Ez 36,16-29 és 37,1-14)

Újszövetségi tanítás a virrasztásról és a belső ember tökéletessé válásának folyamatáról: a virrasztó és tanúságtevő élet (Mt 25,1-13 és 28,19-20); a Péter apostol lelkesedését, bűnét és bünbánatát bemutató szentírási részletek elemzése; Pál apostol figyelmeztetése (1 Kor 10,12) és buzdító szavai (Kol 3,10)

Az egyház tanítása a belső ember szentté válásáról: a megigazulás fogalma és folyamata a Róm 3,22-26 és a 2 Kor 4,16 levélrészletekből kiindulva;

Az elvetett búzaszem (Jn 12,24) sorsához hasonló keresztény élet; a személyünkre vonatkozó isteni elgondolás Isten erejében történő megvalósításának végső célja: felkészülés az Istennel való találkozás leírhatatlan örömére (vö. 1 Pét 1,15-16; 1 Ján 3,1-6; Jel 19,6-9)

6. témakör

Összefoglalás

B.) Alapkövetelmény

Az üdvtörténeti erkölcsan segítse a tanulót annak az igazságnak belátásában, hogy az Isten által „öröktől fogva megálmodott” személyiségünk (az éthosz) megvalósítása nem azért fontos, mert ennek elmaradása esetén „Isten megbüntet”, hanem azért, hogy felkészülhessünk a Vele való találkozás boldogságának „elviselésére”. Egyúttal azt is szívébe akarta vésni, hogy ha bűneinkkel szétziláljuk a bennünk levő isteni vázlatot, mindig bizalommal forduljunk Jézushoz, mert egyedül Ő tudja „restaurálni” Isten bennünk rejtőzködő képét.

Ajánlott irodalom

A II. Vatikáni Zsinat tanítása (Budapest, 1975. SZIT)

A katolikus egyház katekizmusa (Budapest, 1994. Szent István Társulat)

A katolikusok hite (Budapest, 1992. SZIT)

Alszegehy Zoltán: A kezdetek teológiája (Róma, 1979. TKK)

Biblia

Böckle, F. A morálteológia alapfogalmai (Bécs, 1975. OMC)

Haag, H. Bibliai lexikon (Budapest, 1989. SZIT)

Häring, B.: Krisztus törvénye I. (Pannonhalma-Róma, 1997.)

Häring, B.: Krisztus törvénye II. (Pannonhalma-Róma, 1997.)

Jelenits István: Katolikus erkölcsan (Budapest, 1989. KKF)

Király Ernő: A keresztény élethivatás (Budapest, 1982. SZIT)

Léon-Dufour, X.: Bibliikus teológiai szótár (Róma, 1976.)

Liégé, P-A. Krisztusi élet (Bécs, 1973. OMC)

Máczy István: Kísértés a jóra (Budapest, 1993. SZIT)

Rahner, K. Mit jelent Jézust szeretni? (Budapest, 1992. Herder)

Rahner, K. Vorgrimler, H.: Teológiai kishoztár (Budapest, 1980. SZIT)

Somfai Béla: Bioetika (Szeged, 1996. SZHF belső használatra)

Somfai Béla: Szexuális etika (Szeged, 1996. SZHF belső használatra)

Somfai Béla: Szociális etika (Szeged, 1997. SZHF belső használatra)

Varga Andor: Az erkölcsi élet alapjai (Róma 1978. TKK)

Veritatis splendor (pápai enciklika, Budapest, 1994. SZIT)

12. évfolyam

Az üdvtörténet alapjai az ész fényében

Cél- és feladatrendszer

a) Általános oktatási cél: az üdvtörténet alapigazságait (a hit előfeltételeit) az ész természetes fényében (azaz csupán a történettudomány és a logikus gondolkodású filozófia segítségével) vizsgáljuk, és rámutatunk, hogy ezek az igazságok az emberi ész ítélőszéke előtt is megállják helyüket.

b) Általános nevelési cél: a hit előfeltételeinek ésszerűségére utalva tudatosítjuk a tanulóban, hogy a Jézusba vetett hit nemcsak ésszerű állásfoglalás, hanem megvalósítandó feladat is (ha van irracionális dolog a világon, akkor ez a bűn, vagyis az emberhez közeledő Isten elutasítása).

A.) Témakörök

1. témakör

Általános bevezető

Az üdvtörténet apológiájának fogalma és célja (a katolikus tanítás hihetőségének és hiendőségének igazolása)

Módszere és témái (a „praeambula fidei”)

2. témakör

A vallás ténye és lehetősége

Bevezetés: a vallás filozófiai fogalma

A kereszténység előtti keleti vallások és a zsidó vallás (személyes Isten; a messiási eszme)

A keresztény vallás megkülönböztető jegyei (miért vagyok keresztény?)

A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében: a vallás fogalma (különböző megközelítések); a vallás alapja: az ember nyitottsága a Végtelenre (háttéri tapasztalat) és Isten léte (istenérvek, vö. filozófia); az „egy Isten - sok vallás” problémája

3. témakör

A Krisztus-esemény bizonyossága

Bevezetés: a (transzcendens-immanens) Krisztus-esemény fogalma és igazolhatóságának problémája

Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján

A Krisztus-esemény történetileg igazolható „oldala” a sajátos műfajokban megfogalmazódó újszövetségi könyvek alapján: a hittel és szeretettel megfestett irodalmi portrékból jobban ismerjük a történeti Jézust, mintha csupán fényképeink volnának róla; Jézus életének főbb adatai; Jézus messiási és isteni öntudatának ténye; Jézus csodái, mint isteni mivoltának jelei

A Krisztus-esemény az egyház kritikai reflexiójában: Jézus feltámadásának „igazolhatósága” a nagypéntek és az első pünkösd közötti szakadék problémájából kiindulva; a feltámadt Krisztussal való találkozás lehetősége a bibliai szövegek helyes értelmezése alapján (Emmausz)

4. témakör

Az egyház jézusi alapítása és szükséges volta

Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése (azaz a II. vatikáni zsinat tanítása) alapján

Az egyház ószövetségi gyökerei

Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján

Az önmagát igazoló egyház a történelemben: az egyháznak, mint hierarchikus intézménynek létrejötte, létjogosultsága és a pápai primátus igazolhatósága; az egyház négy ismertetőjegye és a katolikus egyház; az egyház szükséges volta és „az egyházon kívül nincs üdvösség” elv értelme

5. témakör

A kinyilatkoztatás lehetősége és ténye

A kinyilatkoztatás (és a sugalmazás) fogalma, módjai és lehetősége (az ember, mint „az Ige hallgatója”)

Az ószövetségi kinyilatkoztatás ténye (a zsidóság történelmi tapasztalata; az ószövetségi könyvek sugalmazottságának kérdése; az ószövetségi iratok és a mítoszok különbsége)

Jézus, mint hitet eredményező és feltételező Kinyilatkoztatás (az önmagát Kinyilatkoztatásnak tekintő Jézus és történetileg ellenőrizhető hatása; az újszövetségi iratok sugalmazottságának és megbízhatóságának kérdése; az újszövetségi vallási drámák és a mítoszok különbsége)

Az egyház, mint a kinyilatkoztatás tévedhetetlen hirdetője (az egyház tévedhetetlenségének fogalma; a tanítóhivatal fogalma)

6. témakör

Összefoglalás

B./ Alapkövetelmény

Az üdvtörténet racionális és kritikus vizsgálata vezesse rá a tanulót arra, hogy a Jézusba vetett hit ésszerű engedelmesség, mert a hit előfeltételei (Isten léte, az ember nyitottsága Istenre; Jézus történetisége és feltámadása; az egyház jézusi eredete és a kinyilatkoztatás ténye) az emberi ész ítélete alapján is hitelre méltó előfeltételek. S ha hitelre méltóak, hitre, elfogadásra szólítják az embert.

Ajánlott irodalom

A dogmatika kézikönyve I-II. (Bp., 1996-97. Vigilia)

A vallás a fundamentális teológia szempontjából (Várnai Jakab összeállítása, Szeged, 1992. Agapé)

Alapvető egyháztan (szöveggyűjtemény, Szeged, 1994. Hittud. Főiskola)

Biblia

Az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai (Bp., 1997. Örökmécs)

De Rosa, G. Vallások, szekták és a kereszténység (Budapest, 1991. SZIT)

Dei Verbum, Lumen Gentium, Ad Gentes, Nostra Aetate (zsinati dokumentumok)

Előd István: Vallás és egyház (Budapest, 1981. SZIT)

Gál Ferenc: Dogmatika I-II. (Budapest, 1990. SZIT)

Gánóczy Sándor: Az egyház (Róma, 1980. TKK)

Hardy Gilbert: Vallásbölcseleti bevezetés (Róma, 1977. TKK)

Kasper, W. Jézus a Krisztus (Vigilia Kiadó, 1996)

Koncz Lajos: A Krisztus-esemény (Budapest, 1980.)

Kránitz M. – Szopkó M.: Teológiai kulcsfogalmak szótára (Bp., 2001- SZIT)

Lukács László: Alapvető hittan (Budapest, 1989. KKF)

Mítosz és kinyilatkoztatás (Várnai Jakab szerkesztésében, Szeged, 1993. Hittud. Főiskola)

Nyíri Tamás: Ki ez az ember? (Budapest, 1976. SZIT)

Rahner, K. A hit alapjai (Budapest, 1985. Hittud. Akadémia)

Rahner, K. Az Ige hallgatója (Budapest, 1991. Gondolat)

Rahner, K.-Vorgrimler, H. Teológiai kieszótár (Budapest, 1980. SZIT)

Sesboué, B.: Krisztus pedagógiája (Vigilia Kiadó, 1997)

Tarnay Brunó: Jézus Krisztus Isten Kinyilatkoztatása (Budapest, 1989. Hittud. Akad.)
Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok (Pannonhalma, 1992. Bencés)
Turay Alfréd: Istent kereső filozófusok (Budapest, 1993. SZIT)
Várnai Jakab szerkesztésében: A kinyilatkoztatás (Szeged, 1995. Hittudományi Főiskola)

Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzési és értékelési alapelveknél a didaktika nyújtotta lehetőségekkel élünk. Többek között a feladatlapos felmérések különböző formáit használjuk. Értékelésünkénél figyelembe vesszük, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető és értékelhető. A hitbeli fejlődés foka, mértéke, annak őszintesége a kegyelem kérdése és Isten ítéletére tartozik. Alapszabályunk, hogy értékelésünk mindig nevelőértékű legyen. Érdemjegyekkel büntetni igen veszélyes, a személyiség fejlődése szempontjából nagyon káros, tantárgyunkhoz pedig méltatlan. Az osztályzatok bekerülnek a tanulók bizonyítványába.